

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 29 lipca 2019 r.

ZP-KNPS.431.8.6.2019.NS

Pani
Iwona Ekhard
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Jelczu-Laskowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 29-31 maja 2019 r. na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092 ze zm.), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.), art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473) zespół kontrolerów w składzie: Natalia Szczecińska – starszy specjalista - przewodniczący zespołu i Ewa Lasota – starszy specjalista – kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń wychowawczych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od dnia 1 października 2018 r. do dnia 29 maja 2019 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” obejmowała okres od 1 stycznia 2017 r. do 29 maja 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach 3 lipca 2019 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Iwona Ekhard zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach od 1 września 1990 r.

Pani Iwona Ekhard ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Jelcza-Laskowic wydał następujące upoważnienia:

1. Nr BN.0052.17.2016 z dnia 21.12.2016 r. dla Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Iwony Ekhard do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
2. Nr BN.0052.1.2016 z dnia 2.03.2016 r. dla Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Iwony Ekhard do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczenia wychowawczego.
3. Nr BN.00522.20.2016 z dnia 21.12.2016 r. dla pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Agnieszki Jakubowskiej do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”.
4. Nr BN.0052.37.2017 z dnia 26.10.2017 r. dla Agnieszki Jakubowskiej – pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczenia wychowawczego.
5. Nr BN.0052.12.2018 z dnia 22.05.2018 r. dla Dominiki Organiściak – pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego.
6. Nr BN.0052.11.2018 z dnia 22.05.2018 r. dla Marzeny Malatyńskiej – pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego.

7. Nr BN.0052.2.2016 r. z dnia 2.03.2016 r. dla pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach – Agnieszki Jakubowskiej, Małgorzaty Jędrzejskiej [...] i Joanny Młynarczyk do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego.
8. Nr BN.0052.6.2016 z dnia 10.06.2016 r. dla pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Joanny Korkuś do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego.
9. Nr BN.0052.19.2016 z dnia 21.12.2016 r. dla pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Małgorzaty Jędrzejskiej do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”.
10. Nr BN.0052.22.2016 z dnia 21.12.2016 r. dla pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Joanny Korkuś do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”.
11. Nr BN.0052.21.2016 z dnia 21.12.2016 r. dla pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach Joanny Młynarczyk do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się następujący pracownicy:

1. Iwona Ekhard – Kierownik MGOPS.
2. Agnieszka Jakubowska - Inspektor – [REDACTED]
3. Małgorzata Jędrzejka – podinspektor – [REDACTED]
4. Joanna Młynarczyk – referent – [REDACTED]
5. Joanna Korkuś – referent – [REDACTED]
6. Dominika Organiściak – [REDACTED]
7. Marzena Malatyńska – [REDACTED]

(dowód: akta kontroli, str. 33-35)

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach w zakresie przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego oraz przekazywanie wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ilekrót poniżej jest mowa o:

1. ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.),
2. ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473),
3. rozporządzeniu z dnia 27 lipca 2017 r. - należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465),
4. rozporządzeniu z dnia 21 grudnia 2016 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234),
5. k.p.a. – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Iwona Ekhard – Kierownik MGOPS,
2. Pani Agnieszka Jakubowska – Inspektor d/s świadczeń rodzinnych.

Informacje ogólne:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach został powołany na mocy Uchwały Nr IV/23/90 Rady Gminy i Miasta w Jelczu-Laskowicach z dnia 25 lipca 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2018 z dnia 8 lutego 2018 r. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach,
- Statut przyjęty uchwałą Nr XVIII.163.2016 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 marca 2016 r. (ze zmianami).

Świadczenia wychowawcze i jednorazowe świadczenia w wysokości 4 000,00 zł wypłacane są przelewem na wskazany rachunek bankowy wnioskodawcy lub w formie gotówki w kasie Banku Spółdzielczego ul. Witosa 24 w Jelczu-Laskowicach.

Godziny pracy Ośrodka: poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek – 7:00 - 15.00;
środa – 8.00 – 16.00.

Kontrolę wpisano do księgi kontroli pod pozycją nr 7.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wypłata świadczenia wychowawczego realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

W okresie od 1.10.2018 r. do 28.05.2019 r. do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach wpłynęło 1 705 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 695, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 27,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - 0,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną - 668,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

W okresie tym wpłynęło 555 wniosków na pierwsze i kolejne dzieci oraz 1150 wniosków na drugie i kolejne dzieci. Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przyznane zostało 540 rodzinom, z czego:

- 442 bez dziecka niepełnosprawnego, z dochodem do 800,00 zł,
- 98 z dzieckiem niepełnosprawnym z dochodem do 1 200,00 zł.

MGOPS w Jelczu-Laskowicach do dnia kontroli wypłacił 16 477 świadczeń na łączną kwotę 8 238 291,96 zł, dla 1 448 rodzin.

Do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 16 wniosków, do innych Ośrodków Pomocy Społecznej przekazano 8 wniosków, również 36 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów.

W powyższym okresie MGOPS wydał 1 645 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 103 decyzje odmowne (z powodu przekroczonego kryterium dochodowego 23). Od treści wydanych decyzji 1 wnioskodawca złożył odwołanie do organu II instancji. Organ II instancji utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, w tym decyzji administracyjnych o następujących numerach:

1. **D.B.** – 786/ŚW/09/2018 z dnia 25.09.2018 r.
2. **I.D.** – 599/ŚW/09/2018 z dnia 13.09.2018 r.
3. **K.K.** – 815/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
4. **G.W.** – 452/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
5. **N.Z.** – 966/ŚW/10/2018 z dnia 3.10.2018 r.
6. **M.F.** – 785/ŚW/09/2018 z dnia 25.09.2018 r.
7. **K.D.** – 793/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
8. **A.K.** – 1565/ŚW/11/2018 z dnia 22.11.2018 r.
9. **A.Z.** – 1351/ŚW/10/2018 z dnia 25.10.2018 r.
10. **P.W.** – 1637/ŚW/12/2018 z dnia 10.12.2018 r.
11. **W.P.** – 1211/ŚW/10/2018 z dnia 11.10.2018 r.
12. **E.D.** – 324/ŚW/08/2018 z dnia 28.08.2018 r.,
1756/ŚW/04/2019 z dnia 9.04.2019 r.

13. E.L. – 781/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
14. P.D. – 1668/ŚW/01/2019 z dnia 7.01.2019 r.
15. D.K. – 789/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
16. K.K. – 1288/ŚW/10/2018 z dnia 18.10.2018 r.
17. B.H. – 794/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
18. J.S. – 1210/ŚW/10/2018 z dnia 11.10.2018 r.
19. R.N. – 1268/ŚW/10/20218 z dnia 16.10.2018 r.
20. K.N. – 98/ŚW/07/2018 z dnia 23.07.2018 r.
21. I.N. – 457/ŚW/09/2018 z dnia 6.09.2018 r.
22. M.K. – 550/ŚW/09/2018 z dnia 11.09.2018 r.,
1613/ŚW/12/2018 z dnia 7.12.2018 r.
23. B.G. – 1004/ŚW/10/2018 z dnia 4.10.2018 r.
24. M.B. – 56/ŚW/08/2018 z dnia 2.08.2018 r.
25. A.C. – 1422/ŚW/10/2018 z dnia 31.10.2018 r.
26. A.W. – 454/ŚW/09/2018 z dnia 26.09.2018 r.
27. D.S. – 1676/ŚW/01/2019 z dnia 10.01.2018 r.,
495/ŚW/09/2018 z dnia 7.09.2018 r.
28. M.B. – 431/ŚW/09/2018 z dnia 6.09.2018 r.
29. B.S. – 1666/ŚW/01/2019 z dnia 7.01.2019 r.
30. K.N. – 1701/ŚW/02/2019 z dnia 28.02.2019 r.
31. E.K. – 613/ŚW/09/2018 z dnia 17.09.2018 r.
32. R.O. – 1702/ŚW/02/2019 z dnia 28.02.2019 r.,
722/ŚW/09/2018 z dnia 21.09.2018 r.
33. A.W. – 1727/ŚW/03/2019 z dnia 14.03.2019 r.
34. M.D. – 1768/ŚW/04/2019 z dnia 25.04.2019 r.
35. A.H. – 505/ŚW/09/2018 z dnia 7.09.2018 r.
36. W.W. – 894/ŚW/10/2018 z dnia 1.10.2018 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie:

- 37 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 15 rodzin bez dziecka niepełnosprawnego, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 800,00 zł/osobę,

- 23 świadczenia wychowawcze przyznane dla 10 rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 1 200,00 zł/osobę,

- 12 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 11 rodzin na drugie i kolejne dzieci.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia i członków rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, wskazanie czy w skład rodziny wchodzi dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności – w przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, wskazanie organu emerytalno-rentowego, do którego są odprowadzane składki na ubezpieczenie zdrowotne za członka rodziny, wskazanie danych dotyczących sytuacji dochodowej członków rodziny, informacje o członkach rodziny przebywających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

MGOPS w Jelczu-Laskowicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,

- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program 500+,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

W pozostałych sytuacjach niezbędne dokumenty dołączane były przez osoby wnioskujące. Oprócz zaświadczeń lub oświadczeń stwierdzających wysokość uzyskanych dochodów strony dołączały: orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, prawomocne orzeczenia sądu orzekające rozwód lub separację oraz orzeczenia sądu zasądzające alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczenia wychowawczego, z wniosków złożonych w okresie od 1.07.2018 r. do dnia kontroli ustalano na okres zasiłkowy 2018/2019, tj. od dnia 1.10.2018 r. do dnia 30.09.2019 r., co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 500,00 zł miesięcznie na dziecko, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc ustalano dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożono przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrąglano do 10 groszy w górę. W przypadku, gdy uprawnienie do pomocy przysługiwało za niepełny miesiąc kalendarzowy w decyzjach wskazywano kwotę należnego świadczenia za daną część miesiąca oraz okres, za jaki świadczenie przysługiwało. Wydawane decyzje przyznające świadczenia były z mocy prawa natychmiast wykonalne.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 11 (W.P.) oraz w sprawie nr 7 (K.D.) organ przyznał stronie świadczenie wychowawcze nie weryfikując wysokości składki zdrowotnej za rok 2017 członków rodzin pobierających świadczenia z ZUS, a tym samym nie ustalił poprawnego dochodu rodziny.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dochód oznacza to dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

W myśl art. 17 ust 1 pkt 3 w/w ustawy organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

W sprawie nr 11 (W.P.) Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Dochód Pani N.P. został wyliczony na podstawie weryfikacji danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów. Dochód ten zgodnie z wydrukiem z ZUS nie został pomniejszony o składkę zdrowotną gdyż wynosiła ona 0,00 zł”.

(dowód: akta kontroli, str. 61)

W sprawie nr 7 (K.D.) Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) Przy dochodzie nie zostały odjęte składki na ubezpieczenie zdrowotne, lecz nie miało to wpływu na przyznane świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 59)

Zgodnie z wyjaśnieniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dla następujących kategorii osób i odpowiadających im kodów tytułu ubezpieczenia:

- emeryci i renciści (kod tytułu ubezpieczenia 25 00, 25 01);
- osoby pobierające zasiłek lub świadczenie przedemerytalne (kod tytułu ubezpieczenia 09 40, 09 41);
- osoby pobierające nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (kod tytułu ubezpieczenia 26 00, 26 01),

nie jest obecnie możliwe przekazywanie przez ZUS, w ramach usługi Z1 CSIZS Emp@tia, drogą elektroniczną, danych o składce na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawcy i członków jego rodziny, ubiegającego się o uzależnione od kryterium dochodowego świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a od 1 kwietnia 2016 r. o świadczenie wychowawcze. W odpowiedzi na zadane, w ramach

usługi Z1, zapytanie organu właściwego o wysokość składki zdrowotnej danej osoby, jeśli osoba ta będzie ubezpieczonym z ww. kategorii, odpowiedź wygenerowana w ramach usługi Z1, będzie zawierała informację w szczególności o kodzie tytułu ubezpieczenia, nazwie tytułu ubezpieczenia, dacie uzyskania uprawnień do danego tytułu ubezpieczenia, oraz kwocie składki (najczęściej kwota składki wskazana w tej pozycji będzie wynosiła 0).

W odniesieniu do ww. kategorii ubezpieczonych i odpowiadających im kodów ubezpieczenia (tj. kodów 25 00, 25 01, 09 40, 09 41, 26 00, 26 01), niezależnie od wartości składki podanej w ww. informacji pozyskanej w ramach usługi Z1, organ właściwy faktyczną wysokość składki zdrowotnej niezbędną do prawidłowego ustalenia dochodu, powinien ustalić w drodze pisemnej, poprzez wniosek do najbliższej jednostki ZUS (w tym np. poprzez wniosek zbiorczy obejmujący wiele osób).

2. W sprawach nr 7 (K.D.), nr 5 (N.Z.), nr 25 (A.C.) i nr 26 (A.W.) nieprawidłowo ustalono dochody rodziny. Weryfikując dochody nie skompletowano dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu utraconego. Powyższe nie miało wpływu na prawidłowość przyznanego świadczenia.

Ponadto w sprawie nr 7 (K.D.) w aktach sprawy brakowało zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie o wysokości wyegzekwowanych alimentów za okres od stycznia 2017 r. do września 2017 r., a tym samym nie zostały prawidłowo ustalone dochody rodziny. Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Na podstawie § 5 pkt 1 lit. g rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r., ustalając prawo do świadczenia wychowawczego uwzględnia się dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Na podstawie § 5 pkt 1 lit. f rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r., ustalając prawo do świadczenia wychowawczego uwzględnia się, w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd: - zaświadczenie organu

proceeding enforcement proceedings on the complete or partial ineffectiveness of enforcement of maintenance, as well as on the amount of maintenance to be enforced, (...).

In case no. 7 (K.D.) the Head of the Center explained:

„Wniosek Pani K.D. został złożony w dniu 3.08.2018 r. W związku z weryfikacją informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne parametry wywołania systemu ZUS wykazały utratę zatrudnienia, w związku z tym utraciliśmy dochód. Uległ przeoczeniu brak dokumentu o wyegzekwowanych świadczeniach. (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 59)

In case no. 5 (N.Z.) the Head of the Center explained:

„Pan N.Z. w roku bazowym 2017 uzyskał dochód 876,47 <wykazany z systemu weryfikacji> z firmy [REDACTED] za okres 8.05.2017 r. do 25.05.2017 r. Powyższy dochód został utracony na podstawie weryfikacji z ZUS i świadectwa pracy, które znajduje się w aktach sprawy. Dochód utracony pochodzi z umowy o pracę, czego dowodem jest świadectwo pracy”.

(dowód: akta kontroli, str. 67)

In case no. 25 (A.C.) the Head of the Center explained:

„Dochód Pani A.C. ustalono na podstawie weryfikacji danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów, a okres zatrudnienia wynika z parametrów wywołania systemu ZUS z weryfikacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne. W związku z tym organ na podstawie otrzymanych informacji przeliczył dochód Pani A.C.”.

(dowód: akta kontroli, str. 63)

In case no. 26 (A.W.) the Head of the Center explained:

„Dochód pani A.W. ustalono na podstawie weryfikacji danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów, a utracono na podstawie okresu zatrudnienia, które wynikają z parametrów wywołania systemu ZUS z weryfikacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne. Ustalono, że Pani A.W. pracowała na umowę zlecenie od 1.06.2017 r. do 30.06.2017 r. ponieważ data uzyskania uprawnienia okresu składki na ubezpieczenie zdrowotne to 1.06.2017 r. natomiast data utraty uprawnienia według weryfikacji to 1.07.2017 r., czyli dzień po dacie zakończenia umowy zlecenia. Kolejnej daty uzyskania uprawnienia ZUS nie wykazał. Pani A.W. dostarczyła oświadczenie, że jest osobą bezrobotną niezarejestrowaną w Urzędzie Pracy. W związku z tym organ na podstawie otrzymanych informacji utracił dochód Pani A.W.”.

3. W sprawie nr 10 (P.W.) błędnie ustalono dochód rodziny poprzez utratę dochodów Pani P.W. z tytułu zasiłku chorobowego z ZUS, który był pobierany w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższy błąd nie miał wpływu na prawo do świadczeń.

Zgodnie z art. 2 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci gdy mowa o utracie dochodu - oznacza to utratę dochodu spowodowaną: utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik Działu Świadczeń Rodzinnych błędnie ocenił sytuację rodziny Pani P.W. i utracił dochód pochodzący z ZUS (zasiłek chorobowy) sugerując się oświadczeniem wnioskodawcy oraz biorąc pod uwagę katalog zamknięty ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (...) art. 2 pkt 19 lit f o utracie zasiłku chorobowego. Pracownik nie zwrócił uwagi, że zasiłek chorobowy nie został przyznany po utracie zatrudnienia lecz w trakcie jego trwania”.

(dowód: akta kontroli, str. 69-79)

4. W sprawie nr 6 (M.F.) organ błędnie ustalił dochód rodziny. Z akt sprawy wynika, iż do 22.03.2017 r. Pani M.F. przebywała na zasiłku macierzyńskim, od 23.03.2017 r. do 31.10.2017 r. przebywała na urlopie wychowawczym, a od 1.11.2017 r. powróciła do pracy po zakończonym urlopie wychowawczym. Ustalając dochód rodziny organ podzielił dochód osiągnięty w okresie od 1.11.2017 r. do 31.12.2017 r. na 5 miesięcy zamiast na 2. Powyższe miało wpływ na przyznanie prawa do świadczenia.

W myśl art. 2 pkt 19 lit. a ustawy gdy mowa o utracie dochodu oznacza to utratę dochodu spowodowaną uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Zgodnie z art. 2 pkt 20 lit. a ustawy gdy mowa o uzyskaniu dochodu oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane: zakończeniem urlopu wychowawczego. Zgodnie z art. 7 ust 1. ww. ustawy w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

W myśl art. 7 ust. 2 ww. ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, ustalając dochód członka rodziny lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Inspektor d/s świadczeń rodzinnych wyjaśnił:

„Pani M.F. przebywała na urlopie wychowawczym od 23.03.2017 r. do października 2017 r. Powróciła do pracy w listopadzie 2017 r. do tego samego pracodawcy, w związku z tym dochód z PIT-11 został podzielony na 5 miesięcy (styczeń, luty, marzec, listopad, grudzień). Kwota liczona z Pit-11 dochód za 2017 r 5640 – <podatek 398>, -<składki społeczne- 685,50>- <ZUS 465,96> = 4090/5 miesięcy = 818/5 osób = 163,64

Pan B.F. zatrudnienie od 24.04.2013 r. ciągłość zatrudnienia kwota liczona z Pit 11 dochód 36681,38 – zus społ 5257,80- podatek 802,50, zus zdrowotne 2978,27=27642,71/12 miesięcy/5osób=2303,56/5=460,71 w związku z tym dochód Pani M.F. w przeliczeniu na osobę wyniósł 163,64 zł+460,71 zł=624,35 zł. Wyliczenie dochodu jest na podstawie art. 7 ust.2 (...) jeżeli dochód z roku bazowego jest osiągnany to dochód dzieli się przez liczbę miesięcy w których dochód był osiągnany. Na szkoleniach w których uczestniczę również w taki sposób były rozpatrywane sprawy”.

(dowód: akta kontroli, str. 81 i str. 103-105)

W dniu 4.06.2019 r. do tut. Organu wpłynęły dodatkowe dokumenty dotyczące ww. sprawy wraz z nowym wyliczeniem dochodów w sprawie. Z przesłanych dokumentów wynika, iż w trakcie kontroli Ośrodek ponownie zweryfikował sytuację dochodową Pani M.F. uwzględniając nowe dokumenty przedstawione przez stronę. W dniu 31.05.2019 r. Pani M.F. dostarczyła do MGOPS w Jelczu-Laskowicach zaświadczenie od pracodawcy o dochodzie netto za listopad 2017 r. Ponieważ Ośrodek dysponował zaświadczeniem za miesiąc grudzień 2017 r. możliwe było prawidłowe ustalenie dochodów Pani M.F. za 2017 r. Po ponownym przeliczeniu dochodów miesięczny dochód rodziny Pani M.F. spełnia kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczenia wychowawczego.

5. W sprawie nr 22 (M.K.) sposób doręczenia decyzji ustalających prawo do świadczenia wychowawczego nie był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. W aktach sprawy nie można było

zweryfikować, kiedy decyzja przyznająca świadczenia została doręczona stronie. Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialnoteczniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialnoprawne stron. Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. W związku z powyższym decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W grudniu 2018 r. masowo były odbierane decyzje przez ich adresatów w związku z wcześniejszymi wypłatami świadczeń. Pani J.M. odpowiedzialna za wydawanie stronie decyzji nie zwróciła uwagi na brak daty przy podpisie pana M.K. [...]”.

(dowód: akta kontroli, str. 83)

6. W sprawie nr 34 (M.D.) strona składając wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko nie wypełniła oświadczenia o dochodach niepodlegających opodatkowaniu osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy oraz nie zaznaczyła czy nastąpiła utrata lub uzyskanie dochodu.

Zgodnie z art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci do wniosku dołącza się odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, 1540, 1552, 1629, 1669 i 1693) dotyczące każdego członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ww. ustawy, w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wniosek Pani M.D. złożony został dnia 9.04.2019 r. Wypełnienie wniosku należy do interesanta. Uległo przeoczeniu zaznaczenie utraty dochodu i dochodu nieopodatkowanego. W dniu 10.04.2019 r. strona dostarczyła oświadczenie, iż uzyskała dochód z zasiłku macierzyńskiego za marzec 2019 r. Wydruk z weryfikacji danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów nie wykazał dochodów nieopodatkowanych. Przy składaniu wniosku klient poinformował, że nie osiąga dochodów nieopodatkowanych. Zobowiązujemy się do uzupełnienia wniosku”.

(dowód: akta kontroli, str. 85)

7. W sprawie nr 27 (D.S.) w przypadku rodziny z dochodem do 1 200 zł na osobę w rodzinie prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko ustalono na okres obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności dziecka, tj. do dnia 30.11.2018 r. W uzasadnieniu decyzji nie wskazano, dlaczego świadczenie przysługuje nie na cały okres świadczeniowy, tj. do 30.09.2019 r.

Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Mając powyższe na uwadze, powinna ona być sformułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości. Uzasadnienie faktyczne i prawne decyzji powinno zawierać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Brak uzasadnienia spowodowany był przeoczeniem końcowej daty przyznanego świadczenia wychowawczego na rzecz O.S., której orzeczenie kończyło się 30.11.2018 r. W związku z przekroczonym kryterium dochodowym od 1.12.2018 r. strona ustnie została

poinformowana o możliwości złożenia nowego wniosku na rzecz w/w dziecka w m-cu grudniu 2018 r. wraz z aktualnym orzeczeniem”.

(dowód: akta kontroli, str. 87)

8. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawie prawnej wydanych decyzji ustalających uprawnienie do świadczenia wychowawczego, nie przywoływano rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

Ponadto we wszystkich sprawdzonych sprawach rozpatrzonych w okresie od listopada 2018 r. do marca 2019 r. stwierdzono, iż w podstawie prawnej przywołano błędny publikator ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm. – zamiast t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 oraz błędny publikator k.p.a. – t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 zamiast t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2096.

W związku z tym, iż w dniu 5 listopada 2018 r. ogłoszono Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 października 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096) oraz w dniu 13 listopada 2018 r. ogłoszono Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134) od tych dat należy wskazywać ww. publikatory.

Art. 107 K.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Inspektor d/s świadczeń rodzinnych wyjaśnił:

„W dniu 26.07.2017 r. byłam na szkoleniu dotyczącym nowelizacji ustawy o świadczeniach wychowawczych. Szkoleniowiec, który prowadził wykład z tej dziedziny podkreślał, że od 1.08.2018 r. tracą moc wszystkie Rozporządzenia dotyczące świadczenia wychowawczego. W związku z tym uzupełniając podstawę prawną na nowy okres zasiłkowy pominęłam zapis dotyczący w/w Rozporządzenia.

Opracowując szablony wydruków poprawne były uzupełnienia podstaw prawnych. Natomiast za każdym razem, gdy informatyk wprowadzał nowe aktualizacje to wersje szablonów powracały do poprzednio zapisanych. Dopiero w styczniu tego roku zorientowałam się o zaistniałej sytuacji. Natomiast na koniec stycznia 2019 r. wszystko zniknęło nam z bazy danych i dopiero po aktualizacji i naprawie zaczęłam na nowo uzupełniać podstawy prawne w szablonaach”.

(dowód: akta kontroli, str. 91)

9. We wszystkich skontrolowanych sprawach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko zawarto niepełne rozstrzygnięcie dotyczące wysokości przyznanego świadczenia. Świadczenie wychowawcze było przyznane w kwocie 500,00 zł na okres np. od 1.10.2018 r. do 30.09.2019 r. zamiast w kwocie 500,00 zł miesięcznie na okres od 1.10.2018 r. do 30.09.2019 r. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Rozstrzygnięcie powinno być sformułowane ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczne i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Inspektor d/s świadczeń rodzinnych wyjaśnił:

„Opracowując szablony wydruków nie dopisałam słowa „miesięcznie” Stąd też na wydrukach decyzji przyznane są świadczenia w kwocie 500,00 zł na okres od np. 1.10.2018 r. do 30.09.2019 r.”.

(dowód: akta kontroli, str. 93)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejęciem kompetencji marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowana jest na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach w okresie zasiłkowym 2018/2019 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 16 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 5 spraw:

1.A.A., 2.K.G., 3.M.K., 4.D.O., 5.A.P.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. Ustalając stan cywilny wnioskodawcy w przypadku osoby rozwiedzionej dołączano odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono, co następuje:

1. W sprawie nr 2 (K.G.) brakowało informacji o sytuacji Pana M.W., w tym w szczególności, charakteru pobytu za granicą, umowy o pracę, dochodu za miesiąc następujący po miesiącu w którym nastąpiło uzyskanie dochodów, brak było danych identyfikujących Pana M.W. poza granicami RP (adres, nr ubezpieczenia).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku gdy wnioskodawca bądź członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami kraju organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie.

W myśl § 5 pkt 1 lit. i rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, uwzględnia się również odpowiednio, dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu - w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego. Ponadto zgodnie z § 5 pkt 11 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4 rozporządzenia uwzględnia się również inne dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W dniu 19.10.2018 r. Pani K.G (...) wniosła o uchylenie świadczenia wychowawczego od m-c listopada 2018 r. Poinformowała organ o wyjeździe ojca dzieci za granicę. Do pracownika działu świadczeń powiedziała, że partner jeszcze nie posiada umowy o pracę z pracodawcą. Jednocześnie ustnie poinformowała, że wszystkie dokumenty związane z zatrudnieniem Pana M.W. będą przesłane bezpośrednio do Wojewody. W związku z tym organ na podstawie otrzymanych informacji oraz oświadczenia strony z dnia 21.11.2018 r. przekazał akta sprawy do Wojewody w celu ustalenia organu właściwego do wypłaty świadczeń”.

(dowód: akta kontroli, str. 109)

Niezależnie od powyższego zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania

tak, jakby sam był władny rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/mążonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

Ponadto Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/ Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 473).

W okresie od 1.01.2017 r. do 28.05.2019 r. do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach wpłynęło 6 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 6 osobom w łącznej wysokości 24 000,00 zł.

Ośrodek wydał 6 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Nie wydał żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji strony nie wniosły odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. R.G. – 6/UŻ/07/2018 z dnia 27.07.2018 r.
2. A.K. – 5/UŻ/03/2018 z dnia 29.03.2018 r.
3. A.N. – 4/UŻ/03/2018 z dnia 29.03.2018 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzonej datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Składane były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.

- zaświadczenia potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej;
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

Oprócz powyższych zaświadczeń strony dołączały dokumenty stwierdzające ich tożsamość oraz odpisy aktów urodzenia dzieci.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano ich składniki. Decyzje zawierały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (R.G.) decyzja administracyjna przyznająca prawo do jednorazowego świadczenia w kwocie 4 000,00 zł została podpisana przez Agnieszkę Jakubowską, która nie posiadała wymaganego na podstawie art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” pisemnego upoważnienia do wydawania decyzji w ww. sprawach. Stosownie do art. 107 § 1 K.p.a. decyzja powinna zawierać m.in. podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Podpis osoby upoważnionej do wydania decyzji jest przesłanką istnienia decyzji, a co za tym idzie, stwierdzenie jego braku powoduje konieczność wyeliminowania aktu nim dotkniętego. Zgodnie z ogólnymi wymogami ustanowionymi w art. 107 § 1 K.p.a. podpis ten musi pochodzić od osoby, która albo sama osobiście pełni funkcję organu, albo jest zatrudniona w organie i została upoważniona na podstawie art. 268a K.p.a. do wydawania decyzji. Stosownie bowiem do ostatniego z wymienionych przepisów organ administracji publicznej może w formie pisemnej upoważniać pracowników kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń. Przepis ten umożliwia zatem dekoncentrację uprawnień orzeczniczych na inne osoby niż osoby piastujące funkcję organów administracji. Upoważnienie musi być udzielone na piśmie i wskazywać rodzaj spraw, w których pracownicy będą mogli wydawać decyzje z upoważnienia organu. Upoważniony pracownik, pełni w granicach określonych w upoważnieniu funkcję tego organu.

Inspektor d/s świadczeń rodzinnych wyjaśnił:

„Decyzja ta została podpisana przez moją osobę ze względu na to, iż byłam pewna, że posiadam upoważnienie do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach uregulowanych ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin [Za życiem]. W związku z tym, iż w czasie w którym złożyłam podpis na decyzji z upoważnienia Burmistrza, pani kierownik przez dłuższy czas była nieobecna w pracy, to nie miałam możliwości sprawdzenia swoich upoważnień. W dniu 29.05.2019 r. zostało uzupełnione moje upoważnienie [...]”.

(dowód: akta kontroli, str. 111-113)

W trakcie kontroli powyższa nieprawidłowość została wyeliminowana. W dniu 30 maja 2019 r. przedłożono upoważnienie Nr BN.0052.11.2019 z dnia 29.05.2019 r., którym Burmistrz Jelcza-Laskowic upoważnił Agnieszkę Jakubowską pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach do prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprawidłowe ustalanie dochodu rodziny.
2. Niewłaściwe dokumentowanie dochodu rodziny.
3. Brak kompletu dokumentów dołączanych do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.
4. Doręczanie decyzji administracyjnych niezgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.
5. Ustalanie prawa do świadczenia wychowawczego na podstawie niekompletnego wniosku.
6. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych: brak uzasadnienia do skróconego okresu przyznania świadczeń, brak wskazania w podstawie prawnej aktualnych publikatorów ustaw, niepełne rozstrzygnięcie.
7. Przekazywanie niekompletnej dokumentacji wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Za dochód przyjmować, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób, przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Dla następujących kategorii osób i odpowiadających im kodów tytułu ubezpieczenia: emeryci i renciści (kod tytułu ubezpieczenia 25 00, 25 01), osoby pobierające zasiłek lub świadczenie przedemerytalne (kod tytułu ubezpieczenia 09 40, 09 41), osoby pobierając nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (kod tytułu ubezpieczenia 26 00, 26 01), niezależnie od wartości składki na ubezpieczenie zdrowotne podanej w informacji pozyskanej z systemu emp@tia, należy ustalić faktyczną wysokość składki zdrowotnej w drodze pisemnej, poprzez wniosek do najbliższej jednostki ZUS.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

2. W przypadku utraty dochodu do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę oraz ich wysokość.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) oraz § 5 pkt 1 lit. g rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

3. W przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów lub otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym

przez sąd, dołączać do akt sprawy zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Podstawa prawna: art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) oraz § 5 pkt 1 lit. f rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Zasiłek chorobowy z ZUS utracić tylko w przypadku gdy przysługiwał po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, spowodowanego zakończeniem urlopu wychowawczego, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których ten dochód był uzyskiwany.

Podstawa prawna art. 2 pkt 20 lit. a oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Decyzje administracyjne doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39 i 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawo do świadczenia wychowawczego przyznawać na podstawie prawidłowego wypełnionego wniosku. W przypadku nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku

w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawiać bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób staranny i rzetelny. Rozstrzygnięcie formułować ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczne i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości, przede wszystkim rzetelnie określać okres i kwotę przyznanego świadczenia. Podstawę prawną powoływać dokładnie ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów określonego aktu prawnego z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu, natomiast w uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji podawać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Podstawa prawna: art. 107 § Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Wnioski o świadczenie wychowawcze kierowane do wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazywać z kompletem dokumentów zawierającym niezbędne informacje dot. rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) oraz § 2-5 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń,

wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi - Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice, trzeci - włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelchowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice